

1 Důkazní břemeno

1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemena?

Podle článku 1353 občanského zákoníku musí osoba, která požaduje plnění určité povinnosti, tuto povinnost prokázat. Rovněž tak osoba, která tvrdí, že jí taková povinnost zanikla, je povinna prokázat zánik této povinnosti.

Každý účastník řízení je tedy v zásadě povinen svá tvrzení prokázat. Článek 9 občanského soudního řádu například stanoví, že „každá strana je povinna v souladu se zákonem prokázat skutečnosti nezbytné pro úspěšné uplatnění svého nároku.“

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemena? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazu?

V některých případech existují domněnky, které vylučují z povinnosti předložení důkazu skutečnosti, které je nemožné nebo obtížné prokázat.

Lze říci, že právní domněnky obracejí důkazní břemeno na osobu, která musí existenci údajné skutečnosti prokázat. Obecně jsou tyto domněnky označovány jako „vyvrátitelné“: je tedy přípustné předložit důkaz opaku. Příklad: U dítěte narozeného za trvání manželství platí domněnka, že jeho otcem je manžel matky, lze však podat žalobu na popření otcovství.

Vzácněji se vyskytují domněnky „nevyvrátitelné“: v takovém případě se důkaz opaku nepřipouští.

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

Soud může založit své rozhodnutí pouze na prokázaných nebo nezpochybněných skutečnostech.

2 Provádění důkazů

2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?

Provádění důkazů může nařídít soudce na návrh jednoho z účastníků řízení, ale může je provádět i z vlastního podnětu.

2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Pokud soudce vyhoví návrhu účastníka na provedení důkazu, soudní kancelář uvědomí určenou pověřenou osobu o tom, co má provést; ta následně předvolá účastníky řízení ke všem úkonům, které provádí. V případě znaleckého posudku bude práce na něm zahájena až poté, co účastník řízení uhradí na základě rozhodnutí soudu peněžní částku (zálohu), která zaručuje úhradu odměny znalci. Veškeré úkony v oblasti provádění důkazů se konají za přítomnosti účastníků řízení.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

Soud může zamítnout návrh na provedení důkazu, pokud má za to, že by jeho důsledkem bylo zahlazení nečinnosti daného účastníka, který nese důkazní břemeno, případně pokud provedení tohoto důkazu není nezbytné.

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Francouzské občanské právo rozlišuje mezi jednotlivými druhy. V případě právních skutečností (například nehody), mohou být důkazy libovolné, a lze je tedy provést jakýmkoli prostředky (dokumenty, svědectví atd.). V případě právních úkonů (smlouva, dar apod.) je v zásadě požadován písemný důkaz, avšak zákon stanoví výjimky (např. v případě úkonů týkajících se částky do určité výše, která je stanovena vyhláškou, nebo v případě, že není možné předložit písemný důkaz). Je třeba poznamenat, že mezi obchodníky platí zásada důkazní svobody i pro právní úkony.

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Svědickou výpověď lze podat dvěma různými způsoby: ústně v rámci dokazovacího řízení nebo písemně formou prohlášení, která musí splňovat určité formální požadavky. Písemné prohlášení musí uvádět zejména totožnost svědka a případně jeho vztah příbuzenství či spřízněnosti, jakož i vztah podřízenosti, spolupráce nebo společných zájmů s některým z účastníků řízení. Kromě toho v něm musí být uvedeno, že bylo vypracováno za účelem předložení v soudním řízení a že si je jeho autor vědom toho, že křivým svědectvím se vystavuje nebezpečí trestního stíhání. Svědeckou výpověď je možno získat rovněž ve formě úředních osvědčení (jedná se o dokument vypracovaný soudcem nebo úřední osobou, který obsahuje prohlášení více svědků týkající se prokazovaných skutečností).

Znalecký posudek se od svědecké výpovědi liší, neboť se jedná o provedení důkazu spočívající v pověření specificky způsobilé osoby vydáním čistě odborného stanoviska poté, co jsou účastníci řízení vyzváni, aby se k otázce vyjádřili. Znalec sdělí své stanovisko ústně nebo písemně. Vyjádří-li se písemně, je stanovisko vypracováno ve formě posudku, který obsahuje písemná vyjádření účastníků řízení. Znalecký posudek není pro soudce závazný.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

Veřejná listina (*acte authentique*) vyhotovená úřední osobou (notářem, soudním exekutorem) v rámci svých povinností je považována za platnou, dokud není zpochybněna její pravost.

Soukromá listina (*acte sous-seing privé*), tedy dokument vypracovaný bez zásahu úřední osoby samotnými účastníky řízení a potvrzený pouze jejich podpisem, je považována za platnou, pokud není prokázán opak.

Hodnověrnost svědecké výpovědi a jiných způsobů dokazování je ponechána na uvážení soudce.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Jak je uvedeno v bodě 2.4, k prokázání právního úkonu, jehož hodnota přesahuje 1 500 EUR, je nezbytné předložit písemný důkaz. Naproti tomu k prokázání právní skutečnosti je možno použít jakýkoli důkaz.

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Každý má povinnost v rámci soudního řízení spolupracovat a přispět k objasnění pravdy.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

Osoba, která má k dispozici informace získané při výkonu svého povolání, na něž se vztahuje profesní tajemství, musí odepřít svědectví, jinak se vystavuje nebezpečí trestního postihu. Svědek může rovněž v konkrétním případě odmítnout svědectví, pokud to odůvodní oprávněnou překážkou (například nemožnost cestovat, nemoc, profesní důvody). To, zda se jedná o oprávněnou překážku, závisí na posouzení soudce.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědectví?

Svědům, kteří se nedostaví k soudu, a svědkům, kteří bez oprávněného důvodu odmítnou svědčit nebo složit přísahu, může být uložena pořádková pokuta až do výše 3 000 EUR.

Je také nutno uvést, že křivé svědectví je stíháno jako trestný čin.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědectví?

Jako svědek může být vyslechnut kdokoli s výjimkou účastníků řízení samotných a osob, které jsou nezpůsobilé svědčit u soudu z důvodu nezpůsobilosti k právním úkonům (nezletilí a chráněné zletilé osoby) nebo odsouzení za některé trestné činy (zbavení občanských práv). Soudce je však může vyslechnout za účelem získání informací, aniž by je vyzval ke složení přísahy. V případě řízení ve věci rozvodu nebo rozluky navíc nikdy nemohou být vyslýcháni ani svědčit potomci dotčených manželů.

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Soudce vede výslech svědka a klade mu otázky. Přítomní účastníci řízení nemohou svědka přerušovat ani se na něho přímo obracet, aby ho neovlivňovali.

Pokud to soudce považuje za nezbytné, klade sám svědkovi otázky, které si přejí mu položit účastníci řízení.

Nic nebrání tomu, aby soudce nechal pořídit zvukový, vizuální nebo audiovizuální záznam průběhu dokazování, pokud to vyžadují okolnosti (například zeměpisná vzdálenost).

3 Hodnocení důkazů

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Soudce nepřipustí důkazy pořízené podvodným způsobem (skrytá kamera, nahrávka telefonického hovoru bez vědomí druhého účastníka hovoru) nebo způsobem, který nerespektuje soukromí.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Prohlášení účastníků řízení nemají povahu důkazu.

Poslední aktualizace: 07/09/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.